

O B S A H

<u>Předmluva</u>	3
<u>I. Zvuková stránka jazyka - Fonetika</u>	5
1.1 Jazyk	5
1.11 Jazyk psaný a mluvený	5
1.12 Transkripce	6
1.12.1 Fonetická transkripce	7
1.12.11 Česká transkripce	7
1.12.12 Mezinárodní transkripce /API/	8
1.12.13 "Visible Speech" a analfabetická transkripce	10
1.12.2 Fonologická transkripce	11
1.12.3 Transliterace	11
1.2 Fonetika	11
1.21 F. v širším slova smyslu	11
1.22 Fonetika a fonologie	12
1.22.1 F. obecná a konkrétního jazyka	12
1.22.2 F. synchronní a diachronní	12
1.22.3 F. sluchová a experimentální	13
1.22.4 F. teoretická a praktická /aplikovaná/..	13
1.3 Rozvrh látky	13
<u>II. Mluvidla</u>	14
2.1 Ústrojí dýchací	14
2.11 Plíce	14
2.12 Hrudní dutina	14
2.12.1 Hrudní koš	15
2.12.2 Bránice	15
2.13 Dýchání	16
2.2 Ústrojí hlasové	16
2.21 Hrtan	17
2.22 Hlasivky	18
2.23 Hlasová štěrbinata	19
2.24 Hlasové začátky	21

2.3 Ústrojí artikulační	23
2.31 Rezonanční dutiny nadhrtanové	23
2.31.1 Dutina ústní	23
2.31.2 Dutina hrdelní	23
2.31.3 Dutina nosní	23
2.32 Vlastní mluvidla	25
<u>III. Sluchové ústrojí</u>	27
3.1 Ucho	27
3.11 Zevní ucho	27
3.12 Střední ucho	27
3.13 Vnitřní ucho	29
3.2 Lidský sluch	29
3.21 Sluchové pole	29
3.22 Vnímání řeči	29
3.23 Audiologie	31
<u>IV. Zvuk</u>	32
4.0 Šum a tón	32
4.1 Tón jednoduchý	32
4.11 Amplituda	32
4.12 Kmit a perioda	33
4.13 Frekvence	33
4.2 Tón složený	33
4.21 Rozbor složeného tónu	34
4.22 Zvukové spektrum	35
4.3 Hudební tón	36
4.4 Vznik tónu	36
4.41 Rezonátor	36
4.42 Výška tónu rezonátoru	36
4.43 Formanty	37
<u>V. Hlásky</u>	39
5.0 Samohlásky a souhlásky	39
5.01 Rozdíly mezi nimi	39
5.01.1 Hláška	40
5.01.2 Foném a varianta	40

5.02 Kategorie hlásek	41
5.1 Samohlásky /vokály/	41
5.10 Podstata vokálů - Formanty	41
5.10.1 Třídění podle horizontálního posunu jazyka	43
5.10.2 Třídění podle vertikálního posunu jazyka	44
5.10.3 Třídění podle labializace	46
5.10.4 Další způsoby klasifikace vokálů	48
5.10.41 Klasifikace podle trvání	48
5.10.42 Klasifikace podle zavřenosti	49
5.10.43 Klasifikace podle přízvučnosti	50
5.10.44 Třídění podle nosovosti	51
5.10.5 Akustické vlastnosti samohlásek	51
5.11 Jednotlivé samohlásky	55
5.11.1 Samohlásky A-ové	55
5.11.2 Samohlásky E-ové	56
5.11.3 Samohlásky I-ové	57
5.11.4 Samohlásky O-ové	58
5.11.5 Samohlásky U-ové	59
5.12 Dvojhásky	60
5.12.1 Dvojhásky klesavé a stoupavé	60
5.12.2 Dvojhásky polohové a pohybové	61
5.12.3 Trojhásky	62
5.12.4 Diftongoidy	62
5.2 Souhlásky /konsonanty/	62
5.20 Konsonanty šumové a sonórní - Artikulační fáze	62
5.20.1 Třídění podle způsobu tvoření	64
5.20.2 Třídění podle místa tvoření	66
5.20.3 Třídění podle nosovosti	68
5.20.4 Třídění podle znělosti	69
5.20.5 Další třídění souhlásek	70
5.20.51 Podle tvrdosti a měkkosti	70
5.20.52 Podle napjatosti	71
5.20.53 Podle aspirace	71

5.20.54	Podle jednoduchosti a zdvojenosti ...	72
5.20.55	Podle artikulujícího orgánu	72
5.20.56	Jiná označení skupin konsonantů	73
5.21	Souhlásky závěrové	73
5.21.1	Okluzívy retné	73
5.21.2	Okluzívy zubodásňové	77
5.21.3	Okluzívy předopatrové	80
5.21.4	Okluzívy velární	83
5.21.5	Okluzíva laryngální	84
5.22	Souhlásky úžinové /vlastní/	86
5.22.1	Frikativy retozubné	86
5.22.2	Frikativy zubodásňové	87
5.22.21	Přední alveolární frikativy	88
5.22.22	Zadní alveolární frikativy	88
5.22.3	Frikativy předopatrové	90
5.22.4	Frikativy zadopatrové	91
5.22.5	Frikativa hrtanová	92
5.23	Souhlásky bokové	93
5.24	Souhlásky kmitavé	94
5.24.1	Souhláska <u>r</u>	94
5.24.2	Souhláska <u>ř</u>	96
5.25	Souhlásky polozávěrové	97
<u>VI.</u>	<u>Hláskové kombinace</u>	100
6.1	Spojení konsonantů s vokálem a naopak	100
6.2	Spojení vokálu s vokálem	101
6.3	Spojení konsonantů	102
6.31	Styk stejných konsonantů	102
6.32	Artikulační asimilace	102
6.33	Znělostní asimilace	104
<u>VII.</u>	<u>Zvuková stránka souvislé řeči</u>	108
7.1	Slabika, takt, kólon	108
7.11	Slabika	108
7.12	Takt	111
7.13	Větný úsek, kólon	112

7.2	Zvukové prostředky souvislé řeči	112
7.21	Prostředky dynamické	113
7.21.1	Přízvuk	113
7.21.2	Dynamika věty	113
7.22	Prostředky melodické	114
7.22.1	Melodie neutrální věty	115
7.22.12	Melodie vět oznamovacích, rozkazovacích a otázek doplňovacích	115
7.22.12	Melodie otázek zjišťovacích	115
7.22.13	Melodie před nekoncevou pauzou	116
7.22.2	Melodie citově zabarvené věty	117
7.23	Pauzy a frázování - Tempo	118
7.24	Modulace vcelku	119
<u>VIII.</u>	<u>Ortoepie</u>	121
8.0	Spisovná výslovnost	121
8.1	Ortofonie	121
8.11	Ortofonie samohlásek	122
8.12	Ortofonie souhlásek	122
8.12.1	Vady výslovnosti souhlásek	122
8.12.2	Odchylky nářeční	124
8.12.3	Odchylky v nedbalé výslovnosti	124
8.2	Vlastní ortoepie češtiny	124
8.21	Spojování samohlásek	125
8.22	Spojování souhlásek	126
8.22.1	Stejně souhlásky	126
8.22.2	Spodoba znělosti	126
8.22.3	Spodoba artikulační	127
8.22.4	Jiné změny skupin souhlásek	128
8.23	Slovní přízvuk	129
8.24	Výslovnost přejatých slov	130
8.3	Ortoepická norma a kodifikace	132
<u>Dodatek:</u>	<u>Fonetické metody</u>	134
9.1	Metody pro výzkum artikulační činnosti	134
9.2	Metody pro výzkum akustické stránky řeči	137

9.21	Registrace řeči	138
9.22	Analýza akustických vlastností řeči	140
9.22.1	Analýza výšky tónu	140
9.22.2	Analýza dynamiky	142
9.22.3	Analýza trvání	143
9.22.4	Analýza tónu	144
9.23	Akustická syntéza řeči	148
9.3	Metody výzkumu percepce řeči	149
<u>Nejdůležitější dostupná literatura .....</u>		151
<u>Rejstřík .....</u>		153